

Butlletí del CBPAE

Editat pel Consell Balear de la Producció Agrària Ecològica · www.cbpaee.org · Butlletí núm 20 · Juny / Juliol 2007

FASES DE LA LLUNA	
Juny	Juliol
Plena 1 Quart minvant 8 Nova 15 Quart creixent 22	Plena 30 Quart minvant 7 Nova 14 Quart creixent 22

Curs intensiu de BioSuisse AL CAECV

Amb l'objectiu de poder certificar producte ecològic i que posteriorment pugui ser comercialitzat a Suïssa, els tècnics del CBPAE ens hem desplaçat fins a València per tal d'aconseguir l'acreditació necessària

Fira nocturna d'Agricultura Ecològica a Can Picafort

Dissabte 11 d'agost

Venta i degustació de productes ecològics

Els interessats en participar-hi, posau-vos en contacte amb el CBPAE

Fira de Puigpunyent

10 de juny

Us hi esperam

Autorització de l'ús de llavors

Us recordam l'obligació de presentar al CBPAE la sol·licitud per autorització d'ús de llavor convencional, en el cas que no trobeu les varietats desitjades obtingudes en producció ecològica

Estalviau paper

Amb la finalitat d'estalviar paper al màxim, és molt positiu que ens envieu la vostra direcció de correu electrònic per fer-vos arribar el butlletí.

Ens podeu enviar un correu sol·licitant-ho a: info@cbpaee.org

Mercat de Santa Maria

A partir de la segona quinzena de juny, tots els diumenges de mercat a Sta. Maria, hi haurà una espai dedicat a la Producció Ecològica. Una iniciativa molt interessant, tant per als nostres agricultors o elaboradors com pels consumidors

El despoblament de les abelles

S'han exposat moltes hipòtesis sobre "El síndrome de despoblament" de les abelles, que si es tractava de qualque virus, plaguicides, o que els culpables eren les antenes de telefonia mòbil, les llavors transgèniques o les línies d'alta tensió. El cert és que els eixams han minvat la seva activitat de cada vegada més.

La resposta l'han trobat a Guadalajara: es tracta del microsporidi "*Nosema ceranae*", un paràsit d'origen asiàtic. Afecta l'estómac dels més adults, és a dir, les obreres recol·lectores. Deixen de menjar, es debiliten i moren. Per un mecanisme de defensa innat, no tornen a la casera, pel que no es troben els cossos; la reina i les joves no es solen veure afectades. Aquest paràsit es desenvolupa bé a una gran diversitat de climes. Una vegada parasitada una casera, el despoblament té lloc en un plaç entre mig any i any i mig. Ara mateix els tractaments antibiòtics són convencionals.

Sota els efectes d'aquest paràsit es poden trobar més del 50% de les caseres espanyoles. Es xerra de més d'1 milió de caseres afectades.

Evidentment això capgira el panorama apícola, una vegada més.

Vertaderament les abelles són objecte d'una creixent suma de factors negatius: aparició de nous insecticides persistents (a València es permet esquitjar en època de flor, per baixar la pol·linització i reduir el nombre de llavors a taronja), alteracions del clima i sequeres més llargues, desorientació per la inundació ambiental d'ones electromagnètiques (el darrer servei, Wi-Fi, és particularment preocupant, també per nosaltres), etc.

No es pot deixar de banda l'àcar *Varroa*, absolutament adaptada al nostre entorn, que ha desenvolupat resistències als tractaments acaricides, que està evolucionant cap a individus de cada vegada més virulents.

A les Balears hi ha una tradició apícola més bé modesta, i no serà amb aquests condicionants que s'aconseguirà una tendència positiva en el nombre d'apicultors.

Consell Balear de la Producció Agrària Ecològica

Centre Bit Raiguer
Carrer Sellaers 25 - 07300 Inca - Mallorca
T. +34 971 887 014 - F. +34 971 887 001
www.cbpaee.org - info@cbpaee.org

Govern de les Illes Balears
Conselleria d'Agricultura i Pesca

Visita a finques de fruita i olivar ecològic a Catalunya

Actualment existeix a les nostres illes un gran desconeixement que envolta el cultiu de ecològic de fruita dolça, sobretot pel que fa al control de les plagues *Ceratitis capitata*, *Cossus cossus*, *Carpocapsa pomonella* i altres de menor incidència com pugó gris, *Hoplocampa*, etc. També hi ha una certa desconfiança per aspectes tècnics com el control i/o manteniment de coberta verda/adobs verds, fertilització orgànica o poda de fructificació.

El mateix passa pel cultiu de l'olivera, encara que la dificultat es centra concretament pel control de la mosca de l'oliva, *Bactrocera oleae*.

Per tots aquests motius, una comitiva integrada per pagesos i tècnics, vam decidir partir cap a Lleida i Tarragona, províncies avantatjades respecte nosaltres, on fa temps que treballen tots aquests aspectes.

ADV Ecològic de Ponent, fruita dolça. Com a conclusions generals podem indicar les següents:

De caire tècnic:

- els dos primers anys de reconversió són traumàtics, de molta dificultat per reconduir la sanitat de la finca, paradoxalment en plagues que en un principi no són problemàtiques
- les ADVs són primordials per superar el període inicial, i molt positiu pel manteniment sanitari
- les produccions són més elevades amb el model ecològic
- els adobats minerals es reemplacen per aplicacions de fems, amb uns mínims de 20 tn/ha, depenent del vigor dels arbres, i correctors puntuals
- els tractaments fitosanitaris són bàsics, sobretot els preventius d'hivern. La confusió sexual és efectiva per la majoria d'insectes (excepte els dípters i *Cossus*), es combina amb productes autoritzats emprats en estadis vegetatius molt concrets
- existeix una relació directa entre l'adobat nitrogenat soluble i la incidència de plagues i malalties (aranya

roja, monília, cendrada, trips, motejat, pugó, fins i tot *Ceratitis*)

- es potencia fortament la presència de fauna auxiliar, amb cobertes verdes i bardisses
- l'enginy personal és bàsic per la gestió, com el cas d'unes trampes per captura massiva de *Carpocapsa*, color taronja, amb aigua, sucre i clau (300 trampes/ha)

- si davall l'arbre és lliure d'herba, la pressió de *Carpocapsa* minva
- l'embossat és una tècnica que va a més; s'embossen fruits tipus groc tardà, encara que s'estén a tots. S'ha d'aclarir convenientment abans, deixant la fruita a branques petites per poder grapar bé, situada a la part baixa de la branca. Es comença a embossar de juny fins mitjan juliol. Suposa un cost de devers 0'30 €/kg. Incrementa el preu uns 0'12 € cada peça. Les avantatges són la protecció del fruit, el color uniforme i l'aspecte i aroma que presenta.

De caire comercial:

- una vegada superats els atacs de plagues i malalties, la verdadera dificultat és la falta de mercat o, més ben dit, l'accés a ell. Existeixen cooperatives de productors i consumidors i punts de venda, però el baix volum obliga a mantenir preus elevats, sobretot pel cost de transport (pràcticament un 50% del preu pel pagès). Un 10% del benefici es destina a investigació pròpia.
- en hortalissa el producte surt més car que en fruticultura, pel control de les adventícies

De caire social:

- hi hagut una crisi dins el sector frutícola que ha generat una alta despoblació agrícola, generada per l'excés de producció arreu dels principals països productors.

ADV de les terres de l'Ebre, olivera de cultiu ecològic.

Referent a control de *Bactrocera oleae*, han arribat a aquestes conclusions:

Fins un 20-30% es controla amb fauna auxiliar. S'ha comprovat que un hospedador comú de l'olivera i l'olivarda, *Eupelmus eurozomus*, també controla la mosca.

Les larves hivernen enterrades sota la capçada dels arbres, fins principis de primavera. Fins aquest moment és una acció erradicant de població potencial cultivar la terra abans l'eclosió dels primers adults.

L'humitat i alts continguts de nitrogen augmenten la població de mosca. Jugant amb el reg es pot influir: es rega fins el quallat del fruit i formació de l'ós; després s'atura i no es torna regar fins finals d'agost. Durant l'estiu, l'oliva no és tan receptiva en estar deshidratada.

Les trampes Probodelt són les més efectives, surt a 2€ per unitat. L'inconvenient és que el líquid s'evapora aviat.

Han fet assajos amb distints tipus de confecció per a les trampes Olike o casolanes, i les que es recomanen són les de 3 forats d'1'5 cm de diàmetre (tot i que no hi ha diferències notables amb altres diàmetres i nº de forats).

Aquestes trampes, a una densitat de 100/ha o 1 per arbre, són efectives fins un punt determinat; si després la població creix amb desmesura ja no l'atura; en canvi, 2 per arbre sí controlen la població fins al final (10% de fruita picada). Les trampes McPhail es col·loquen a una densitat de 70/ha.

Les trampes de "captura i mort", EcoTrap i MagnedOli, amb lambdacihalotrina o deltametrina, surten a 1€/unitat, són efectives, però de discutida aplicació en agricultura ecològica, tot i estar permeses. Es col·loca la 1ª remesa a principis d'agost, i la 2ª, de reforç, a principis de setembre, 1 per arbre.

Com atraient, la proteïna hidrolitzada no actua tant bé com el fosfat biamònic.

L'atraient alimentari és efectiu cap al final de la campanya; l'atraient sexual més al principi.

S'ha detectat que la mosca no pica la fruita si aquesta està bruta; ("com més pols, més sanitat"). S'està fent molta feina amb aquesta idea, i un producte, Caolín, argila, és prou esperançador. Es tracta d'emblanquinar completament l'arbre, aplicant amb un atomitzador. Es fan 2-3 tractaments, a partir d'agost. Es pot mesclar amb coure si hi ha problemes de repilo a inicis de tardor. No afecta a la qualitat de l'oliva, protegeix de l'insolació i també frena la *Prays*.

Si es combina amb un adherent (Nufilm, per exemple) i les trampes EcoTrap, milloren els resultats. Combinat amb les trampes casolanes no dona uns resultats clars.

També existeix la possibilitat d'embrutar amb coure.

Les marques amb les que s'ha fet feina són Surround i Maprice, aquesta un 20% més barata, però mala de gestionar.

Altres

Per combatre el repilo es fan 3 tractaments bàsics: el primer després de collita, desembre-gener el segon a la primavera, i el tercer passades les pluges de finals d'estiu. Si és una zona amb molts problemes es pot reforçar amb dos tractaments més, a la primavera i hivern.

Empren les varietats autòctones Morrut, Sevillenca i Farga.

Podar en minvant i descendent.

El coure s'acumula al sòl, afectant fins un 70% de micorrisses. Com a substitut del coure, s'empra extracte de llavor de cítrics.

El coure és insubstituïble com a protector de ferides a fusta, i aturada de malalties tipus fuego bacteriano.

Biocórdoba 2007

La dotzena edició d'aquesta fira anual de caire professional que es celebrarà del 27 al 29 de setembre comptarà amb la participació del CBPAE com a organisme expositor dins un pavelló que el Ministeri d'Agricultura i Pesca posarà a disposició dels organismes certificadors de les diferents comunitats autònomes. Totes les empreses inscrites que hi vulguin participar hi seran benvingudes. Contactau amb el CBPAE.

La fira a més de la exposició comptarà amb altres activitats com degustacions, un concurs nacional d'oli d'oliva verge extra, un concurs nacional de vi, cates dirigides d'oli i vi i un premi al producte exposat més innovador.

Si desitjau obtenir més informació podeu consultar la nostra plana web o la de la fira a: www.biocordoba.com

IV Fira de productes agraris ecològics de Menorca

La passada edició de la Fira ecològica des Mercadal, es va celebrar durant els dies 4, 5 i 6 de maig juntament amb la VIII Fira de la Biodiversitat agrícola i les VI Jornades Tècniques sobre llavors i recursos genètics a l'agricultura ecològica. En total varen ser 13 participants-expositors de mallorca, 10 de Menorca, un d'Eivissa, un de Catalunya i una empresa valenciana elaboradora d'orxata eco, la sorpresa més refrescant, ja que és la primera de producció ecològica del món.

Les jornades suposaren una posta en comú de temes tan delicats i actuals com la conservació de varietats i mercats locals i els compromisos que s'han aconseguit des dels distints governs a aquest efecte. Contà amb la participació de Josep Rosselló, Jesús Quintano, Manolo Ariza, Juan José García, Enrique Dapena, i un ample repartiment de gent que destaca per la seva convicció i capacitat de feina.

Al recinte firal, les associacions de "Red de Semillas" tenien llavors per a intercanviar amb qui interessés.

Com a novetat d'enguany, es va poder oferir als participants de les jornades i als expositors tots els àpats del dia elaborats amb aliments de producció ecològica.

Des del CBPAE ja esperam a tenir data per a celebrar la propera edició de la fira.

Paneres de verdura de producció ecològica: un producte a l'alça

De cada vegada més agricultors i punts de venda ofereixen als consumidors una caixa de verdura i hortalissa de temporada on hi ha de tot per a les necessitats de la casa. Amb preus ajustats, el comprador pot adquirir una gran varietat de verdura i hortalissa que varia de cada setmana depenent de l'oferta. És una bona solució ja que el consumidor (sempre amb presses a l'hora de fer la compra) adquireix en un únic lloc un producte fresc i divers que fa que cada setmana cuini amb ingredients diferents variant així la seva dieta. L'agricultor també hi guanya perquè conrea tot tipus de productes de temporada i pot comercialitzar el seu producte directament evitant així intermediaris.

Subscripció gratuïta al butlletí del Consell Balear de la Producció Agrària Ecològica

Nom i llinatges:

Adreça:

Codi Postal, Població i Illa:

Adreça electrònica i Telèfon: